

Amsterdam 15 juni 2009

Aan: De leden van de Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondbeleid van Provinciale Staten.

Afzender: KNNV afdeling Amsterdam
Vogelwerkgroep Amsterdam
Milieufederatie Noord-Holland

Betreft: Onderzoek naar financiële en juridische consequenties opname KNSF terrein in Inpassingsplan Bloemendalerpolder

Geacht commissielid,

Enkele maanden geleden heeft Gedeputeerde Staten een verzoek ontvangen van KNSF Vastgoed II BV. tot het nemen van een zogenaamd inpassingsbesluit voor het KNSF terrein. U heeft vervolgens besloten tot het laten doen van een onderzoek naar de consequenties hiervan.

Samengevat:

In onderstaande notitie geven we aan dat het KNSF-terrein een uniek natuurgebied is, met grote landschappelijke kwaliteiten. En het daarom een groene bestemming verdient. We stellen vast dat de Provincie geen verplichtingen heeft jegens de grondeigenaar. Verder onderbouwen we dat de huidige eigenaar de overheid meerdere malen, met kwalijke gevolgen, misleid heeft. Ten slotte constateren we dat de nationale en internationale belangen van dit gebied niet kunnen worden behartigd door de gemeente Muiden vanwege de privaatrechtelijke afspraken die zij is aangegaan met de grondeigenaar.

Het inpassingsverzoek

De grondeigenaar voert in haar brief een aantal redenen aan waarom u een verzoek tot een inpassingsplan zou moeten honoreren. Wij willen daar nu niet teveel woorden aan vuil maken. Twee aspecten van dat verzoek willen we echter nader becommentariëren:

In de eerste plaats constateert de KNSF, dat Bloemendalerpolder en KNSF terrein een eenheid vormen. Wij zijn blij dat de grondeigenaar dit ook inziet. In ons commentaar op het voorontwerp bestemmingsplan hebben wij dit punt al eerder aangegeven.

Ten tweede noemt de grondeigenaar het terrein en daarmee impliciet de ontwikkeling van het terrein van nationaal belang. Ons inziens is dit correct. Het landschap en de natuurwaarden overstijgen het lokale belang. Sterker nog, gezien het aantal habitatrichtlijn soorten dat hier voorkomt en het feit dat op de grens van het gebied een monument met de werelderfgoed-status staat, is het zelfs van internationaal belang.

Gelet op de wijze waarop een en ander tot uitdrukking is gekomen in het voorontwerp bestemmingsplan, worden deze nationale en internationale belangen inderdaad niet goed behartigd. Dit ligt echter niet zozeer aan het huidige bestuur van de gemeente Muiden, als

wel aan de onverantwoordelijke afspraak die het vorige college met de vastgoedexploitant heeft gemaakt. Het is deze privaatrechtelijke overeenkomst waardoor de gemeente Muiden niet in staat kan zijn de hierboven genoemde nationale en internationale belangen in het bestemmingsplan te behartigen.

Intentieverklaring tussen Provincie, Vrom en KNSF

De, zoals verderop zal blijken, op discutabele gronden afgesloten, intentieverklaring tussen Provincie, Vrom en KNSF, verplichtte Gedeputeerde Staten de intentie te hebben zich in te spannen voor een streekplan niet ten nadele van de KNSF. Dit is ook gerealiseerd. Onder druk van Provinciale Staten is daar aan toegevoegd dat bebouwing op het KNSF-terrein uitgewisseld kan worden met de Bloemendalerpolder.

Verder staat in deze intentieverklaring dat Gedeputeerde Staten zich het recht voorbehoudt zienswijzen en handelen te veranderen naar aanleiding van voortschrijdend inzicht, met betrekking tot het algemeen belang en belangen van derden.

Ten slotte, staat erin dat Gedeputeerde Staten noch de Provincie op geen enkele wijze aansprakelijk kunnen worden gesteld jegens de KNSF ten aanzien van de intentieverklaring. De provincie is dus niets verplicht aan de grondeigenaar.

Achtergronden

Het gebied

Het KNSF terrein, aan de oevers van het IJmeer, heeft een rijke fauna. Uit diverse inventarisaties is een grote faunistische rijkdom gebleken. In het totaal komen er zo'n dozijn diersoorten voor die op nationaal en/of internationaal niveau in de hoogste beschermingscategorie vallen. Verder grenst het KNSF terrein over een afstand van ongeveer twee kilometer aan Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer. Het westelijk deel van het terrein (het rietland) maakt onderdeel uit van de geplande Ecologische Hoofdstructuur. Het gebied maakt ook deel uit van de Natte As. Voor de kust van Muiden in het IJmeer, is een natuurcompensatie voor IJburg gepland. Ook is er in het gebied rond de dijk van het IJmeer een Natuurboulevard gepland.

De biologische diversiteit van het gebied is te danken aan de betrekkelijke rust op het KNSF-terrein, de ligging naast het IJmeer en de verscheidenheid aan ecosystemen, zoals bos, moerasbos, rietland en weiland.

Ook staat de Westbatterij –op de rand van het terrein-, op de werelderfgoedlijst van Unesco.

Naar onze mening is bebouwing daarom ongewenst. In de structuurvisie Bloemendalerpolder/KNSF is hiervoor expliciet een mogelijkheid opengelaten; bebouwing op het KNSF terrein kan worden ingewisseld met die van de Bloemendalerpolder.

Voorgeschiedenis

Tot 2002 liep de toenmalige toekomstige EHS over het gehele KNSF terrein. Dit was een logische keuze. Het was en is immers een van de rijkere natuurgebieden in de omgeving. Het terrein maakte ook deel uit van het 'Groene Hart'.

In 1995 neemt de huidige grondeigenaar de aandelen van de Koninklijke Nederlandse Springstoffen Fabriek, van de staat over. Hij weet dan al (rapport Edelman, in opdracht van de KNSF), dat het terrein amper verontreinigd is.

In mei 2000 vindt de vuurwerkexplosie in Enschede plaats. Binnenskamers laat de overheid weten de kruitproductie in Muiden niet langer wenselijk te vinden. Wat later, laat de huurder van het terrein, MCI, aan KNSF weten de productie van kruit om economische redenen naar het buitenland te willen verplaatsen. Op dit moment acht de grondeigenaar de tijd rijp om met Rijk en Provincie te praten over het bebouwen van het natuurgebied. Door voor te stellen dat het hier om

een zwaar verontreinigd gebied gaat, waarvan de saneringskosten zo'n 76 miljoen euro bedragen (open begroting KNSF), en te verzwijgen dat de fabriek sowieso zou verdwijnen, heeft hij medewerking weten te verkrijgen voor zijn plannen. Hij wordt, op twijfelachtige gronden, als weldoener beschouwd, die het durft een gevaarlijke fabriek te sluiten en een zwaar verontreinigd gebied te saneren, dat bovendien nog vol bommen en granaten ligt.

Er wordt een overeenkomst ondertekend waarbij VROM, Gedeputeerde Staten van de provincie en de grondeigenaar gaan samenwerken het gebied te ontwikkelen. Als direct gevolg hiervan werden allerlei obstakels opgeruimd; zo werd onder meer het KNSF terrein uit de toekomstige EHS gehaald.

Zo onder de indruk van deze 'weldoener' verzuimen VROM en Gedeputeerde Staten de beweringen van de vastgoedexploitant op juistheid te controleren. Sterker nog, de contra-expertise op de begroting wordt zo slecht gelezen dat de provincie niet opmerkt dat de exorbitante bedragen uitsluitend uit de fantasie van de grondeigenaar voortkomen.

Toen vorig jaar de daadwerkelijke saneringsaanvraag werd ingediend kwam de aap uit de mouw en bleek de saneringsopgave een fractie van wat u wijsgemaakt was. En bij een natuur- of recreatie bestemming hoeft er helemaal niet gesaneerd te worden. KNSF gaf zelfs toe dat aanzienlijke posten op een 'vergissing' berustten. Je moet maar durven! We hebben hier te maken met een grondeigenaar, die herhaaldelijk overheden heeft misleid, met als bedoeling een maximale winst te verkrijgen. Wij, KNNV afdeling Amsterdam, Vogelwerkgroep Amsterdam en de Milieufederatie Noord-Holland vinden het dan ook onbegrijpelijk dat de Provincie overweegt zaken te doen met een dergelijke exponent van wat tegenwoordig als een verderfelijke graaicultuur wordt beschouwd.

M.E.R.

Het gedrag van de vastgoedexploitant heeft nog meer kwalijke gevolgen. Toen in 2005/2006 het M.E.R., Bloemendalerpolder/KNSF werd opgesteld, heerste bij de opstellers, onduidelijkheid over de mate waarin het terrein gesaneerd moest worden. Uiteindelijk werd, opmerkelijk genoeg, in de conclusies van het rapport, een volledig gesaneerd terrein, zonder natuur, als uitgangspunt genomen. Uit de tabellen van het rapport valt daardoor dan ook op te maken dat bebouwing van het terrein beter zou zijn voor de natuur aldaar. Nu echter blijkt dat het gebied zo goed als niet verontreinigd is, blijken die conclusies niet te kloppen.

Het zou correct zijn als men in het M.E.R. was uitgegaan van de huidige situatie en niet een gesaneerd gebied zonder enige natuur.

Afspraken

De provincie is niet gebonden aan de, onverantwoorde overeenkomst, die de gemeente Muiden met de grondeigenaar heeft afgesloten. Zij kan derhalve vrij beslissen.

Nu bewijsbaar de saneringskosten, bij een bestemming tot natuurgebied, helemaal en bij een andere bestemming voor meer dan 90% wegvallen. En de grondeigenaar dit al in 2002 wist, ligt een bestemming tot natuurgebied voor de hand. Immers als in het verleden bekend was geweest dat het terrein niet verontreinigd was, dan was het waarschijnlijk ook niet uit het 'Groene Hart' gehaald en had de Ecologische HoofdStructuur gewoon over het terrein gelopen. Wij vinden het schandalig misleiding te honoreren. We gaan ervan uit dat u als bestuurder dit ook vindt en daar naar handelt.

Gevraagde beslissing

De natuur op het KNSF terrein is onvervangbaar. Er is alle reden haar te behouden. Het terrein niet noemenswaardig verontreinigd is en het ligt in de rede om op het KNSF terrein de oude Ecologische HoofdStructuur weer in ere te herstellen en het gebied te vrijwaren van bebouwing.

Wij vragen u te besluiten tot het opnemen van het KNSF-terrein in het inpassingsplan Bloemendalerpolder, maar dan wel op zo'n manier, dat de bijzondere natuur- en landschapswaarden behouden blijven.

U heeft nu de kans een historische vergissing recht te zetten en een uniek natuurgebied te behouden voor het nageslacht.

Hoogachtend,

Namens: KNNV afdeling Amsterdam
 Vogelwerkgroep Amsterdam
 Milieufederatie Noord-Holland

Jan Timmer